

Світові фінансові системи

Львівська комерційна академія
Кафедра міжнародних економічних відносин

Лектор: к.е.н. Флейчук М.І.,
Асистент: Щербата З.Я.

Суть світового фінансового ринку

Львів, лютий 2010

План:

1. Суть світових фінансів;
2. Основні канали руху міжнародних фінансових потоків;
3. Національна та світова валютні системи;
4. Еволюція світової валютної системи;
5. Ретроспектива розвитку світового фінансового ринку.

Світові фінанси – сукупність відносин зі створення і використання грошових коштів (фондів), необхідних для здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

Суб'єкти світового фінансового ринку:

- Банки;
- Валютні та фондові біржі;
- Регіональні фінансово-кредитні установи;
- Міжнародні та регіональні фінансові організації та об'єднання

Фінансова допомога СБ для України

Основні канали руху міжнародних фінансових потоків:

1. Валютно-кредитне і розрахункове обслуговування купівлі/продажу товарів і послуг;
2. Зарубіжні інвестиції в основний і оборотний капітал;
3. Операції з цінними паперами;
4. Валютні операції;
5. Допомога країнам, що розвиваються та внески країн у міжнародні організації.

**Існують поняття національна та
світова валютні системи (ВС)**

Основні елементи національної ВС:

1. Національна валюта;
2. Умови конвертації національної валюти;
3. Паритет національної валюти;
4. Режим курсу національної валюти;
5. Наявність чи відсутність валютних обмежень, валютного контролю;
6. Національне регулювання міжнародної валютної ліквідності країни;
7. Регламентація використання міжнародних кредитних засобів обігу;
8. Регламентація міжнародних розрахунків країни;
9. Режим національного валютного ринку та ринку золота.
10. Національні органи, що здійснюють управління та регулювання валютними відносинами країни.

Основні елементи світової ВС:

1. Резервні валюти, міжнародні розрахункові валютні одиниці;
2. Умови взаємної конвертації валют;
3. Уніфікований режим валютних паритетів;
4. Регламентація режимів валютних курсів;
5. Міждержавне регулювання валютних обмежень;
6. Міждержавне регулювання міжнародної валютної ліквідності;
7. Уніфікація правил використання міжнародних кредитних засобів обігу;
8. Уніфікація основних форм міжнародних розрахунків;
9. Режим міжнародних валютних ринків і ринків золота;
10. Міжнародні організації, що здійснюють міждержавне валютне регулювання.

I. Золотий стандарт (1967 р. – Перша світова війна)

Основа системи – золото, всі мають золотий вміст, за яким встановлюються їх валютні курси

Золотомонетний

Золотозливковий

Золотодевiзний

II. Бреттон-Вудська система (1944-1973 рр.)

Основа системи – американський долар, встановлений золотий паритет (35\$ за 1 тройську унцію золота ((31,1034807 грама)), валютні курси всіх інших валют встановлюються через долар)

III. Ямайська система (1976 р. – до сьогодні)

Основа системи – СДР, країни мають право самі обирати режим валютного курсу

I. Золотий стандарт – зафіксований на Паризькій конференції (1867 р.)

- В основі цієї системи було золото, яке на той час виконувало усі функції національних та міжнародних грошей;
- Курси національних валют жорстко прив'язувались до ціни золота;
- Курси валют співвідносилися між собою за золотим вмістом (фіксований обмінний курс);
- Відхилення від ФОК були у межах $\pm 1\%$.

Різновиди золотого стандарту:

1. **Золотомонетний** (з 1967 р. до поч. ХХ ст.) – дозволялася вільна чеканка золотих монет;
2. **Золотозливковий** (поч. ХХ ст.-до початку І-ї Світової війни) – золото використовувалось лише у міжнародних розрахунках, переважно у формі золотих злитків за встановленим еталоном;
3. **Золотодевізний** (“Генуезька валютна система” – 1922 р. - поч. ІІ-ї Світової війни) – з'явилися “девізи” (платіжні засоби в іноземній валюті), що використовувались на рівні із золотом у міжнародних розрахунках

Переваги золотого стандарту:

- Забезпечення стабільності у внутрішній та зовнішній політиці;
- транснаціональні потоки золота стабілізували валютні курси та створили сприятливі умови для розвитку міжнародної торгівлі;

Недоліки золотого стандарту:

- Залежність грошової маси від видобутку та виробництва золота та, як наслідок — можливість виникнення транснаціональної інфляції;
- Неможливість здійснення незалежної грошово-кредитної політики, спрямованої на вирішення внутрішніх проблем країни

Перелічені недоліки спричинили початок розпаду системи золотого стандарту:

- першими у 1929-1930 рр. з цієї системи вийшли аграрні та колоніальні держави;
- у 1931 р. - Німеччина, Австрія та Великобританія;
- у 1933р. – США;
- у 1936 р. золотий стандарт був фактично недієздатний з відміною його у Франції;
- Наприкінці II-ї Світової війни виникла необхідність його відміни та створення альтернативи.

II. Бреттон-Вудська система створена у липні 1944 р. у м. Бреттон-Вудс (США)

- Створення міжнародного валютного фонду МВФ. Резерви фонду формувалися відповідно досистеми квотування, що базувалася на національному доході та важливості торгівлі різних країн. Початковий внесок кожної країни складався на 25% із золота (золотий транш) та 75 % із власної валюти країни;

- Американський долар вільно конвертувався у золото, а валютні курси всіх інших валют чітко фіксувалися відносно американського долара;
- США зобов'язувались підтримувати паритет на рівні 35 американських доларів за тройську унцію золота;

Недоліки Бреттон-Вудської системи:

Така система могла існувати лише:

- доти, доки золоті запаси США могли забезпечувати обумовлену конверсію доларів у золото;
- у безінфляційній світовій економіці;
- у світовому господарстві, де темпи інфляції у різних країнах були б абсолютно однаковими.

III. Ямайська валютна система затверджена у 1976 р. на Ямайці (м. Кінгстон)

- Введений стандарт СДР (SDR – special drawing rights) замість стандарту золота та американського долара;
- Повна демонетизація золота (золото – звичайний товар);
- Право країн на вибір будь якого режиму валютного курсу (фіксований, плаваючий, регульований).

Світовий фінансовий ринок з'явився у 1950 рр. у формі ринку євровалют. На його подальший розвиток вплинули такі події:

1. У 1960-х рр. — швидке економічне зростання Японії, що надало нові можливості для бізнесу на Далекому сході

2. У 1970-х рр.:

- Світова фінансова криза (1971 і 1973 рр), що призвела до краху Бреттон-Вудської системи і перехід від системи фіксованих до плаваючих обмінних курсів;
- Нафтові кризи (1974 і 1979 рр.), що були викликані підвищенням цін на нафту країнами ОПЕК;
- Банківська криза у США (1979 р.), яка призвела до загального підвищення процентних ставок і поставила на межу банкрутства багато країн, що розвиваються (одержувачів кредитів)

- Процес лібералізації національних ринків капіталу індустріальних країн, що стимулювало швидке зростання міжнародного руху капіталів та формування глобального фінансового ринку;
- Японія перетворюється на провідну міжнародну фінансову силу і джерело світового капіталу;
- У 1982 р. Початок світової боргової кризи (країни, що розвиваються)
- У 1987 р. Підписання “Великою сімкою” Луврської угоди, згідно з якою підтримується долар США, який у той час падав (штучно підтримується обмінний курс своїх валют у відношенні до долара у вузьких межах коливання)

у 1990-х pp.:

- Зміна політичних систем у східноєвропейських комуністичних країнах (1989-1990 рр.);
- Поява після 1992 р. уніфікованого європейського ринку;
- Створення у 1993 р. НАФТА;
- Створення у 1994 р. СОТ;
- Фінансові кризи: Мексика (1994-1995 рр.); Південно-східна Азія, Бразилія, Росія (1997-1998 рр.) – девальвувала більшість національних валют азійського регіону, змінилася кон'юнктура валютних і фондових ринків;
- Запровадження у 1999 р. країнами ЄС євро (електронний вигляд) та здійснення спільної грошової політики;
- У 2000-х р. злиття Паризької, Амстердамської та Бельгійської бірж, створення EURONEXT – найбільшого за обсягами торгового фондового ринку у Єврозоні;
- Війна в Іраку;
- Швидкі темпи зростання економіки Китаю;
- Іпотечна криза в США
- 2008 Світова фінансова криза

Дякуємо за увагу!